

बाह्रस्पत्यो भरद्वाजः। अग्निः। अनुष्टुप्, ६ शकरी।

अग्ना यो मर्त्यो दुवो धियं जुजोष धीतिभिः। भसन्नु ष प्र पूर्व्य इषं वुरीतावसे ॥ ६.०१४.०१

यः। मर्त्यः- मनुष्यः। अग्नौ- पावके सत्क्रतौ। दुवः- सेवाम्। धियम्- चित्तधारणाम्। धीतिभिः- धीभिः। जुजोष- सेवते। सः। नु- क्षिप्रम्। पूर्व्यः- सनातनमार्गस्थः। भसत्- प्रकाशते। अवसे- रक्षायै। इषम्- सदेष्टव्यम्। प्र- प्रकर्षेण। वुरीत- वृणुते ॥१॥

अग्निरिद्धि प्रचेता अग्निर्वेधस्तम ऋषिः। अग्निं होतारमीळते यज्ञेषु मनुषो विशः ॥ ६.०१४.०२

अग्निः। इत्- एव। हि- खलु। प्रचेताः- प्रकर्षचेतनः। अग्निः। वेधस्तमः- अतिशयेन मेधावी विधायकः। ऋषिः- सूक्ष्मदर्शी। अग्निम्। होतारम्- देवाह्वितारम्। यज्ञेषु। मनुषो विशः- मनुष्यप्रजाः। ईळते- स्तुवन्ति ॥२॥

नाना ह्यग्नेऽवसे स्पर्धन्ते रायो अर्यः। तूर्वन्तो दस्युमायवो व्रतैः सीक्षन्तो अव्रतम् ॥ ६.०१४.०३

अग्ने। अवसे- रक्षायै। अर्यः- आर्यशीलाः। रायः- दानयोग्यसम्पदः। नाना- नानाविधाः। स्पर्धन्ते- अहंपूर्वाः साधकं प्रति आगच्छन्ति। आयवः- मनुष्याः। अव्रतम्- अधार्मिकम्। दस्युम्- स्तेनम्। तूर्वन्तः- हिंसन्तः। सीक्षन्तः- अभिभवितुमिच्छन्तो भवन्ति ॥३॥

अग्निरप्सामृतीषहं वीरं ददाति सत्पतिम्। यस्य त्रसन्ति शवसः संचक्षि शत्रवो भिया ॥ ६.०१४.०४

यस्य। सञ्चक्षि- सन्दर्शनि। शवसः- बलात्। भिया- भयेन। शत्रवः- रिपवः। त्रसन्ति। तम्। अप्साम्- आप्तव्यानां सम्भक्तारम्। ऋतीषहम्- अरात्यभिभावुकम्। सत्पतिम्- सतां पालकम्। वीरम्। अग्निः। ददाति- यच्छति ॥४॥

अग्निर्हि विद्वानां निदो देवो मर्तमुरुष्यति। सहावा यस्यावृतो रयिर्वाजेष्वावृतः ॥ ६.०१४.०५

वाजेषु- यज्ञेषु । यस्य । रयिः- दानयोग्यधनम् । अवृतः- अनाच्छादितम् । मर्त- तं मनुष्यम् ।
सहवा- सहनशीलः । देवः । अग्निः । हि- खलु । विघ्नना- विद्यया । निदः- निन्दाभावनातः ।
उरुष्यति- रक्षति ॥५॥

अच्छा नो मित्रमहो देव देवानग्ने वोचः सुमतिं रोदस्योः ।

वीहि स्वस्तिं सुक्षितिं दिवो नृन्दिषो अंहांसि दुरिता तरेम ता तरेम तवावसा तरेम ॥ ६.०१४.०६

नः- अस्मदर्थम् । मित्रमहः- महामित्र । देव- द्योतनशील । अग्ने- पावक सत्क्रतो । देवानच्छ-

देवानभिलक्ष्य । रोदस्योः- द्यावापृथिव्योर्वर्तमानस्त्वम् । वोचः- वद । दिवः- चिदाकाशस्य ।

सुक्षितिम्- शोभनभूमिकाम् । स्वस्तिम्- भद्राम् । वीहि- गमय । तव- भवतः । अवसा- रक्षया ।

नृन् द्विषः- द्वेष्टृन् । अंहांसि दुरिता- अघानि । ता- तानि । तरेम ॥६॥